

Aan

SJPS

Deadline: 10 februari
2026

nota

TER BESLISSING

Brief over mogelijke maatregelen massadonatie

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Publieke Gezondheid
Team E

Opgesteld door

Datum
3 februari 2026

Kenmerk
4348942-1093846-PG

Zaaknummer
1093846

Bijlage(n)
0

1. Aanleiding

U heeft toegezegd om in Q1 2026 (deadline was eerst eind 2025) een Kamerbrief te sturen over maatregelen om 'massadonatie' van donorsperma tegen te gaan, naar aanleiding van een aangenomen motie van het lid Diederik van Dijk (SGP).¹

2. Geadviseerd besluit

Het is niet gebruikelijk om vlak voor een kabinetswissel een Kamerbrief te sturen over mogelijk nieuwe beleidsmaatregelen. U kunt er desondanks om de volgende redenen voor kiezen om de brief toch te versturen:

- In de Zembla² uitzending van 29 januari jl. heeft u maatregelen aangekondigd. Het onderwerp is urgent vanwege veel recente media-aandacht voor de gevolgen van massadonatie voor donorkinderen.
- Stichting Donorkind heeft een rechtszaak aangekondigd om de Staat te bewegen maatregelen tegen massadonatie te treffen.
- De brief is in lijn met eerdere Kamerbrieven over dit onderwerp.
- De motie over maatregelen tegen massadonatie is op 5 november 2024 met algemene stemmen aangenomen. Er is dus breed politiek draagvlak voor maatregelen. Bovendien is duidelijk dat veldpartijen reikhalzend uitzien naar de Kamerbrief. Zij verwachten de brief (na eerder uitstel) op korte termijn.

3. Kernpunten

In de brief gaat u in op de negatieve gevolgen van 'massadonatie' en het gebruik van buitenlands donorsperma. U neemt hierover een duidelijk normatief standpunt in, en u legt uit dat er steeds meer draagvlak lijkt te zijn voor het toewerken naar een toekomst waarin donorsperma uit het buitenland niet of veel minder wordt gebruikt. In de brief kondigt u drie routes aan die kunnen bijdragen aan het realiseren van meer verantwoorde donorconceptie in de toekomst: regulering via de WzI verkennen, Europese regulering, en een breed samenwerkingstraject. Voor aanpassing van nationale wet- en regelgeving is het nieuwe kabinet aan zet.

¹ Kamerstukken II 2024/25, 36600-XVI, nr. 94.

² [VWS wil ingrijpen bij massadonatie buitenlandse donorsperma - Zembla - BNNVARA](#)

4. Toelichting

Datum

3 februari 2026

Kenmerk

4348942-1093846-PG

a. Draagvlak politiek

Gezien de aangenomen motie van Diederik van Dijk over massadonatie lijkt er een Kamermeerderheid te zijn voor het nemen van maatregelen tegen massadonatie.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Het onderwerp massadonatie en gebruik van buitenlands donorsperma is regelmatig onderwerp van gesprek met maatschappelijke partijen zoals de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG), fertiliteitsklinieken, spermabanken, Fiom, POINT (beroepsgroep counselors), College donorgegevens kunstmatige bevruchting (Cdkb), de IGJ, en belangenvertegenwoordigers als Stichting Donorkind, Priamos, Freya en Meer dan Gewenst. Er lijkt langzaam meer draagvlak te ontstaan voor maatregelen tegen massadonatie.

De formulering in de 'ik-vorm' in de Kamerbrief is staatsrechtelijk correct en bewust gekozen, ook al is eventuele aanpassing van wet- en regelgeving aan het nieuwe kabinet.

c. Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld

N.v.t.

d. Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

e. Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties

Het uitwerken en voorbereiden van mogelijke wet- en regelgeving en andere maatregelen vereist een (zeer beperkte) extra personele inzet op het ministerie van VWS, en mogelijk ook bij het Cdkb en bij de IGJ. Dit is reeds aan bod gekomen bij het overleg met SJPS over massadonatie op 5 januari jl.

f. Juridische aspecten haalbaarheid

Het wetsvoorstel zeggenschap lichaamsmateriaal (Wzl) ligt momenteel voor behandeling in de Tweede Kamer. In de brief bespreekt u de mogelijkheid voor een verbodsbepaling onder de Wzl, waarmee grensoverschrijdend gebruik van donorsperma gereguleerd kan worden. Een verbod zou zodanig ingericht kunnen worden dat het ontvangen of verstrekken van donorsperma door een fertiliteitskliniek of spermabank verboden is, behalve als in bindende afspraken met de andere partij is vastgelegd dat het donorzaad wereldwijd bij niet meer dan een X-aantal vrouwen ingezet wordt. De handhaving van een verbodsbepaling via de Wzl vergt nadere doordenking en wordt verder besproken met WJZ en de IGJ.

g. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De brief is opgesteld in samenwerking met WJZ en met GMT. In de afgelopen maanden is regelmatig gesproken met fertiliteitsklinieken, behandelaren, wetenschappers en Stichting Donorkind en andere partijen over massadonatie en mogelijke maatregelen. Een concept van de Kamerbrief is voorgelegd aan de IGJ en het Cdkb. Een relevante passage uit de brief is geaccordeerd door de NVOG.

h. Toezeggingen

U geeft met deze Kamerbrief opvolging aan ~~de~~ motie Diederik van Dijk c.s., die de regering verzoekt massadonatie door Nederlandse donoren via buitenlandse

spermabanken of fertiliteitsklinieken in woord en daad actief te ontmoedigen, en zich in Europese en internationale gremia sterk te blijven maken voor juridische maatregelen om massadonatie tegen te gaan (Kamerstuk 36600-XVI, nr. 94).

i. Fraudetoets
N.v.t.

Datum
3 februari 2026
Kenmerk
4348942-1093846-PG

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.